

Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimi 2025

Hautaustoimen vastuullisuusraportti

Vastuullisuustyö hautaustoimessa

Hautaustoimen vastuullisuusohjelma 2026–2030

Sisältö

Johdanto

Tiivistelmä suomeksi

Sammandrag på svenska

Summary in English

Käsitteet ja määritelmät

Esipuhe

Raportin rakenne ja sisältö

Vastuullisuustyö hautaustoimessa

Perustiedot hautaustoimen
toiminnasta

Hautaustoimen tehtävä ja rahoitus

Sidosryhmät

Vastuullisuustyötämme ohjaavat
ohjeet ja periaatteet

Vastuullisuustyömme osa-alueet

Kohokohtia
vastuullisuustyöstämme
2024–2025

Hautaustoimen vastuullisuusohjelma

Hautaustoimen rooli muuttuvassa
maailmassa

Sidosryhmiemme ajatuksia
muutoksesta

Hautaustoimen vastuullisuustyön
painopisteet

Hautaustoimen
vastuullisuusohjelma 2026-2030

Vastuullisuustyön tavoitteet,
toimenpiteet ja mittarit

Vastuullisuustyön johtaminen

Lähteet

Johdanto

Tiivistelmä suomeksi

Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimen vastuullisuusraportti kokoaa ensimmäistä kertaa yksiin kansiin kokonaiskuvan hautaustoimen vastuullisuustyöstä ja sitä ohjaavista ohjeista ja periaatteista, vastuullisuustyön kohokohdista vuosina 2024 ja 2025 sekä hautaustoimen vastuullisuustyön ohjelman – sen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet – seuraavalle viidelle vuodelle (2026-2030).

Vastuullisuustyömme on monipuolista kattaen niin ympäristö-, sosiaalisen, kulttuurisen ja historiallisen sekä taloudellisen vastuullisuuden ja hyvän hallintotavan osa-alueet. Vuosina 2024-2025 hautaustoimessa mm. uusittiin energijärjestelmää ja päivitettiin ajoneuvoja ja laitteita ympäristöystävällisemmiksi, osallistuttiin puuston hiilivarastoja tutkineeseen hankkeeseen ja selvitettiin vähähiilisen krematorion toteuttamisen vaihtoehtoja, lisättiin henkilöstön etätyömahdollisuuksia ja otettiin käyttöön työmatkaetu, järjestettiin monia tapahtumia hautausmailla, palkattiin hautapalveluihin kolme uutta työntekijää sekä osallistettiin niin hautaustoimen henkilöstöä kuin muita sidosryhmiä ensimmäisen vastuullisuusraportin toteutukseen.

Hautaustoimen vastuullisuusohjelman painopisteiksi vuosille 2026-2030 tunnistettiin seitsemän kokonaisuutta: Omaisten tukeminen ja saavutettavat palvelut; Palkitsevaa työtä ja taloudellista vakautta; Luonnon monimuotoisuuden lisääminen; Kiertotalouden edistäminen; Hautausmaat osana kulttuurihistoriaa ja ympäröiviä yhteisöjä; Vastuulliset hankinnat ja päätöksenteko; sekä Taloudellinen ja tehokas toiminta. Painopisteille tunnistettiin lukuisia toimenpiteitä, joita hautaustoimessa lähdetään vuodesta 2026 alkaen edistämään, kuten muun muassa palvelujen selkeyden kehittäminen, henkilöstön tasavertaisuuden edistäminen, hankintojen vastuullisuuskriteerien määrittely, koneiden ja laitteiden kunnossapidon suunnittelu, vedenkäytön optimointi, perennaistutusten ja luonnontilaisten alueiden lisääminen, hautausmaiden kävijöiden ohjeistaminen ympäristöystävälliseen toimintaan sekä hautausmaiden tapahtumatoiminnan kehittäminen hautausmaiden ominaispiirteet huomioiden.

Hautaustoimessa tullaan tarkastelemaan vastuullisuustyön painopisteiden toteutumista vuosittain ja tarvittaessa tarkennetaan työn tavoitteita ja toimenpiteitä. Jatkossa vuosittainen vastuullisuusraportointi toteutetaan tämän raportin mallia mukaillen, ja raportissa esitellään tavoitteiden ja toimenpiteiden edistyminen. Vastuullisuusraporttia tullaan hyödyntämään hautaustoimen ja hautausmaiden toiminnassa ja verkostoissa sekä viestinnässä.

Sammandrag på svenska

Helsingfors kyrkliga samfällighet presenterar för första gången en samlad ansvarsrapport för begravnings tjänsterna. Rapporten ger en översikt över det arbete som görs för att ta ansvar, de principer och riktlinjer som styr verksamheten, samt lyfter fram höjdpunkterna från 2024 och 2025. Dessutom innehåller den begravnings tjänsternas program för ansvarsarbetet för de kommande fem åren (2026–2030) – med tydliga prioriteringar, mål och planerade åtgärder.

Vårt ansvarsarbete är brett och omfattar miljömässigt, socialt, kulturellt, historiskt och ekonomiskt ansvar samt god förvaltning. Under 2024–2025 genomförde begravnings tjänsterna flera viktiga åtgärder: energisystemet förnyades och fordon samt utrustning uppgraderades för att bli mer miljövänliga.

Begravnings tjänsterna deltog i ett projekt som undersökte koldioxidlagring i träd och utvärderade möjligheterna att införa ett koldioxidsnålt krematorium. Möjligheterna till distansarbete för personalen utökades och en pendlingsförmån infördes. Dessutom arrangerades flera evenemang på kyrkogårdar, tre nya medarbetare anställdes och både personal och externa intressenter involverades i arbetet med att ta fram den första ansvarsrapporten.

För begravnings tjänsternas ansvarsprogram 2026–2030 har sju prioriterade områden identifierats: Stöd till anhöriga och tillgängliga tjänster; Belönande arbete och ekonomisk stabilitet; Öka den biologiska mångfalden; Främjande av cirkulär ekonomi; Kyrkogårdar som en del av kulturhistorien och omgivande samhällen; Ansvarsfull upphandling och beslutsfattande; och Ekonomisk och effektiv verksamhet. För dessa områden har ett flertal åtgärder definierats, och kommer att främjas inom begravnings tjänsten, bland annat förbättrad tydlighet i tjänsterna, främjande av jämställdhet bland personalen, fastställande av kriterier för ansvarsfulla anskaffningar, planering av underhåll för maskiner och utrustning, optimering av vattenanvändningen, ökning av fleråriga planteringar och naturområden, framtagning av instruktioner för miljövänligt beteende för besökare samt utveckling av evenemang på begravningsplatser med hänsyn till deras unika karaktär.

Inom begravnings tjänsterna kommer genomförandet av fokusområdena för ansvarsarbetet att ses över årligen, och vid behov kommer målen och åtgärderna att preciseras. Framöver kommer den årliga ansvarsrapporteringen att baseras på denna rapport, som redogör för framstegen i arbetet med målen och åtgärderna. Ansvarsrapporten kommer att användas inom begravnings tjänsterna och kyrkogårdsverksamheten, i nätverk samt i kommunikation.

Summary in English

Sustainability Report of Cemetery Services of Lutheran Church of Helsinki brings together for the first time an overview of the cemetery services' sustainability work and the guidelines and principles that guide it, highlights from the years 2024 and 2025, and the cemetery services' sustainability program – its priorities, objectives, and actions – for the next five years (2026–2030).

Our sustainability work is diverse, covering environmental, social, cultural and historical, as well as economic responsibility and good governance. In 2024–2025, cemetery services made improvements to the energy system and updated vehicles and equipment to be more environmentally friendly, participated in a project studying carbon storage in trees, explored options for implementing a low-carbon crematorium, increased remote work opportunities for staff and introduced a commuting benefit, organized numerous events at cemeteries, hired three new employees, and engaged both cemetery service staff and other stakeholders in producing the first responsibility report.

Seven focus areas were identified for the cemetery services' sustainability program for 2026–2030: Supporting bereaved close ones and ensuring accessible services; Rewarding work and economic stability; Enhancing biodiversity; Promoting circular economy; Cemeteries as part of cultural history and surrounding communities; Responsible procurement and decision-making; and Economical and efficient operations.

Numerous actions were defined for these focus areas, which cemetery services will now begin to advance, such as improving service clarity, promoting equality among staff, defining responsibility criteria for procurement, planning maintenance of machinery and equipment, optimizing water use, increasing perennial plantings and natural areas, guiding cemetery visitors toward environmentally friendly practices, and developing cemetery events while respecting their unique characteristics.

The implementation of the sustainability program will be reviewed annually, and objectives and actions will be refined as needed. Future annual responsibility reporting will be based on this report format and will present progress on objectives and actions. The responsibility report will be utilized in cemetery services and cemetery operations, networks, and communications.

Käsitteet ja määritelmät

Hiilineutraalisuus

Toiminnan päästötasetta kuvaava termi, joka tarkoittaa, että toiminnan hiilidioksidipäästöt eivät lisää fossiilisen hiilen määrää luonnon kiertokulussa. Käytännössä tämä tarkoittaa päästöjen vähentämistä mahdollisimman tehokkaasti sekä jäljelle jäävien päästöjen kompensointia esimerkiksi hiilinielujen avulla, kuten metsittämällä tai tukemalla hiilensidontahankkeita.

Kestävä kehitys

Toiminnan suunnittelua ja toteutusta siten, että mahdollistetaan nykyinen hyvinvointi, mutta ei vaaranneta tulevien sukupolvien ja luonnon edellytyksiä täyttää omat tarpeensa. Kestävä kehitys yhdistää ympäristöön liittyvät, sosiaaliset sekä taloudelliset ja hallinnolliset näkökulmat.

Kiertotalous

Kiertotalous on resurssien käyttöä koskeva malli, jossa pyritään minimoimaan jätteen synty ja maksimoimaan materiaalien ja tuotteiden kierto. Sen keskeisiä periaatteita ovat kulutuksen kohtuullistaminen, tuotteiden korjaaminen, uudelleenkäyttö, jakaminen ja kierrätys. Kiertotalous haastaa perinteisen kertakäyttöisyyteen perustuvan mallin sekä edistää resurssitehokkuutta ja ympäristövaikutusten vähentämistä.

Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa eliölajien runsautta, lajien sisäistä geneettistä vaihtelua sekä ekosysteemien monimuotoisuutta. Se on elinvoimaisen ja kestävän ekosysteemin perusta, joka mahdollistaa luonnon kyvyn sopeutua muutoksiin ja palautua häiriöistä (resilienssi). Monimuotoisuutta pyritään tukemaan esimerkiksi säilyttämällä ja ennallistamalla erilaisia elinympäristöjä.

Vastuullisuus ja ESG

Vastuullisuus tarkoittaa kokonaisvaltaista toiminnan suunnittelua ja toteutusta kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kirjainyhdistelmä ESG viittaa vastuullisuuden kolmeen eri osa-alueeseen: Environmental (ympäristövastuu), Social (sosiaalinen vastuu) ja Governance (taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa).

Vastuullisuus- ja kestävyysraportointi

EU:n kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) velvoittaa suuret yritykset, kuten pörssiyritykset, luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt, raportoimaan toimintansa ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset vuodesta 2025 alkaen. Myös pienet yritykset ja monet muut organisaatiot viestivät vastuullisuustyöstään vapaaehtoisesti.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Yhdistyneiden kansakuntien määrittelemät 17 globaalia tavoitetta, jotka kattavat kestävyiden ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset ulottuvuudet. Tavoitteet toimivat vastuullisuustyön pohjana ja ohjaavat kehitystä kohti oikeudenmukaisempaa ja kestävämpää maailmaa.

Esipuhe

Voin ylpeydellä esitellä silmiesi edessä olevaa Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimen vastuullisuusohjelmaa. Olemme olleet vastuullisuuden osalta edelläkävijöitä niin koko kirkon tasolla kuin oman seurakuntayhtymän sisälläkin.

Kirkko Helsingissä 2030 -strategiassa on neljä painopistealuetta: toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä, olemme merkityksellisiä nuorille aikuisille, vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja sekä rakennamme toivon teoilla parempaa huomista. Hautaustoimen vastuullisuustyö tukee hienosti Helsingin seurakuntayhtymän strategisia tavoitteita ja antaa tulevaisuuden uskoa ja toivoa meille kaikille.

Hautaustoimessa ja Helsingin seurakuntayhtymässä on tehty ja tehdään koko ajan paljon vastuullisuustyötä, mutta nyt hautaustoimen vastuullisuusohjelma kokoaa ensimmäistä kertaa vastuullisuuteen liittyvät asiat yksiin kansiin. Hautaustoimen vastuullisuusohjelman painopisteiksi tunnistettiin vuosille 2026–2030 seitsemän kokonaisuutta, joiden avulla vastuullisuustyötä jatketaan nyt entistä määrätietoisemmin.

Vastuullisuusohjelman laatimisen tavoitteena on, että vastuullisuustyötä johdetaan järjestelmällisesti vuosittain painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus raportoidaan ja tuloksia hyödynnetään toiminta- ja taloussuunnitelmissa.

Vastuullisuusohjelman laatiminen on ollut hautaustoimen sisäinen hanke, johon on saatu seurakuntayhtymästä kehittämiseen tarkoitettua tarveharkintaista määrärahaa. Haluan tässä vaiheessa kiittää kaikkia vastuullisuusohjelman laatimisessa mukana olleita tahoja aktiivisuudesta ja asiantuntijuudesta. Kiitos myös vastuullisuusohjelman käytännön laatimisesta vastuussa olleelle Sitowiselle, joka johdatti tiukasta aikatauluista ja kunnianhimoisesta tavoitteesta huolimatta hankkeen hyvällä yhteistyöllä maaliin.

Vastuullista huomista ja innokkaita lukuhetkiä vastuullisuusohjelman parissa toivottaen,

Teemu Kylmäkoski

Hautaustoimen päällikkö

Raportin rakenne ja sisältö

Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimen vastuullisuusraportti sisältää kaksi osiota:

Vastuullisuusraportin ensimmäisessä osiossa, **Vastuullisuustyö hautaustoimessa**, esittelemme perustietoja hautaustoimen toiminnasta ja sen tehtävästä, hautaustoimen keskeiset sidosryhmät, hautaustoimen vastuullisuustyötä ohjaavat ohjeet ja periaatteet ja vastuullisuustyön osa-alueet sekä kerromme vastuullisuustyömme kohokohtia vuosilta 2024-2025.

Vastuullisuusraportin toisessa osiossa, **Hautaustoimen vastuullisuusohjelma**, kuvaamme hautaustoimen muuttuvaa toimintaympäristöä ja vastuullisuustyön suunnitelman seuraaville viidelle vuodelle (2026-2030). Vastuullisuusohjelman päätaso esitetään painopisteinä, joille on tunnistettu tavoitteet, toimenpiteet ja seurannan mittarit. Osion lopussa kuvaamme tiiviisti, kuinka vastuullisuustyötä johdetaan ja koordinoidaan hautaustoimessa.

Vastuullisuus hautausmaassa

Perustiedot hautaustoimen toiminnasta

Hautaustoimi käsittää Helsingin seurakuntayhtymän kuusi hautausmaata (Hietaniemi, Kulosaari, Malmi, Maunula, Östersundom ja Honkanummi), **kaksi krematoriota** (Malmi ja Vantaan seurakuntayhtymän kanssa yhteinen Honkanummi) sekä **hautapalveluyksikön**, joka hoitaa hautausvarauksia, ja **hautaustoimen hallinnon**.

Toimintaamme kuvaavia lukuja:

- Helsingin seurakuntayhtymän kuuden hautausmaan yhteispinta-ala on 182 hehtaaria
- Vuodessa 4900-5600 hautausta, joista 88 % on tuhkahautauksia
- Krematoriot Honkanummen ja Malmin hautausmailla, kolmella tuhkausuunilla suoritetaan noin 3700-5200 tuhkausta vuosittain
- 57 000 haudanhoitosopimusta hautainhoitorahaston vastuulla
- Hautaustoimessa on 105 vakituista työntekijää ja vuosittain lisäksi noin 400 kausityöntekijää
- Hautausmailla on yhteensä 65 rakennusta, joiden bruttoala on 20 459 brm²

Hautaustoimi on osa Helsingin seurakuntayhtymän yhteisiä palveluita ja yksi sen yksiköistä.

Yhteisissä palveluissa huolehditaan seurakuntien talouden kokonaisuudesta, henkilöstöhallinnosta, yhtymän yhteisestä hallinnosta, kiinteistöistä, hautausmaista, jäsenrekisterin ylläpidosta ja kirkonkirjoista, tietohallinnosta sekä viestinnästä.

Helsingissä toimii 19 evankelis-luterilaista seurakuntaa, joista kolme on ruotsinkielisiä.

Hautaustoimen tehtävä ja rahoitus

Hautaustoimilaki velvoittaa evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntia tai seurakuntayhtymiä ylläpitämään yleisiä hautausmaita. Hautaustoimen tehtävät ovat viranomaistehtäviä ja osa kirkon perustehtävää.

Hautaustoimi vastaa hautaustoimilain ja kirkkolain velvoittamana hautausmaiden ylläpidosta, hautojen luovuttamisesta ja hautapaikkojen riittävydestä helsinkiläisille vainajille, sekä hautarekisterin ylläpidosta. Hautaustoimen vastuulla ovat myös siunaustilaisuuksiin ja hautauksiin liittyvät tehtävät, krematoriot ja hautainhoitorahaston haudanhoitosopimusten hoitotoiminta sekä hautojen hoitoon liittyvä asiakaspalvelu.

Seurakuntatalouksille maksetaan **valtionrahoitusta** yhteiskunnallisten tehtävien hoitamiseen. Laissa valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle yhteiskunnalliset tehtävät on rajattu hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon. Valtionrahoituksella katetaan noin puolet hautaustoimen kokonaiskustannuksista ja loput katetaan maksutuotoilla.

Valtionrahoituksen jakoperusteet muuttuivat vuoden 2025 alusta, minkä lisäksi hallitus on tehnyt merkittäviä leikkauksia valtionrahoituksen määrään. Tämä on aiheuttanut paineita hautaustoimen maksukorotusten tekemiseen erityisesti suurissa seurakuntayhtymissä.

Hautojen hoitamista rahoitetaan seurakuntayhtymän hautainhoitorahaston kautta:

Seurakuntayhtymällä on hautainhoitorahasto korvausta vastaan hoitoon otettujen hautojen hoitamista varten. Seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. (Kirkkolaki 3 luku 33 § 2 mom).

Hautainhoitorahaston peruspääoma muodostuu hoitokorvauksista. Rahaston peruspääomaan kuuluvat myös testamentin tai lahjoituksen perusteella hautojen hoitoon saatu omaisuus. Hautainhoitorahaston kautta rahoitetaan hautausmailla työskentelevien kausityöntekijöiden työskentely.

Sidosryhmät

Hautaustoimen toimintaan liittyy lukuisia sidosryhmiä. Hautaustoimi palvelee omaisia hautausjärjestelyissä ja tukee ja opastaa hautojen hoidossa. Hautausmaiden isot viheralueet ovat tärkeä osa paikkakuntiansa viherverkkoa, ja puistomaisina alueina ne tarjoavat paikkoja hiljentymiselle ja ulkoilulle. Hautaustoimen toimintaan kytkeytyvät myös monenlaiset yritykset.

Oma henkilöstö

- Hautaustoimen henkilöstö
- Siunauksia toimittavat henkilöt, papit ja kanttorit
- Puuverstaan henkilöstö (Malmi)
- Kiinteistötoimiston henkilöstö

Yritystoiminta hautausmailla

- Hautaustoimistot
- Vainajankuljettajat
- Kivityöntekijät
- Kukkakaupat ja kukkakuljetusyritykset
- Viheralan yritykset
- Pitopalvelut
- Tavarantoimittajat
- Rakennusalan toimijat
- Konealan yritykset

Omaiset

- Hautauspalvelujen käyttäjät
- Siunaustilaisuuteen osallistuvat
- Haudan hoidon tilaajat
- Haudoilla kävijät

Muut

- Kirkkohallitus
- Muut seurakuntataloudet
- Krematoriosäätiö (Hietaniemi)
- Vapaaehtoiset
- Rippikoululaiset
- Helsingin kaupunki
- Kaupunkilaiset
- Naapuriyhteisöt ja vierailevat ryhmät
- Viranomaiset: poliisi, puolustusvoimat ja Museovirasto
- Hyvinvointialueet
- Tutkimuslaitokset, koulut ja asiantuntijaorganisaatiot
- Media

Vastuullisuustyötämme ohjaavat ohjeet ja periaatteet

Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimen toimintaa ohjaavat **Kirkon eettiset ohjeet** (Code of Conduct), jotka on hyväksytty yhteisessä kirkkoneuvostossa 14.12.2023, sekä **Kirkko Helsingissä -strategia** (2024-2027).

Ympäristövastuu

Ympäristövastuun osalta toimintaamme ohjaa Suomen ev.lut. kirkon Hiilineutraali kirkko 2030 -strategia, jonka asettaman tavoitteen mukaan Helsingin seurakuntayhtymä pyrkii vähentämään ilmastopäästöjä vähintään 80 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi toimintaamme ohjaavat kirkon hiilineutraalisuustiekartta (Hiilineutraali kirkko 2030), Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartta 2025-2030, Helsingin seurakuntayhtymän yhteisten yksiköiden ympäristöohjelma 2024-2028 ja hautausmaiden omat ympäristöohjelmat.

Helsingin seurakuntayhtymässä käytössä oleva Kirkon ympäristödiplomi ohjaa hiilineutraalisuusstrategian tavoitteiden toteuttamisessa.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun osalta toimintaamme ohjaavat kirkon yhdenvertaisuusperiaatteet, turvallisemman tilan periaatteet sekä kirkolle ja seurakunnille laadittu toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Ovet auki kaikille sekä Helsingin seurakuntayhtymän suunnitelma vuosille 2025-2027).

Taloudellinen vastuu

Taloudellisen vastuun osalta noudatamme Helsingin seurakuntayhtymän taloussääntöä sekä talousohjeistusta, jotka on hyväksytty Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa 14.12.2023.

Noudatamme yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymää hankintaohjetta.

Noudatamme toiminnassamme Helsingin seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesääntöä, joka on hyväksytty Helsingin seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkovaltuustossa 14.12.2023, sekä hautaustointa koskevia säännöksiä, jotka on asetettu mm. hautaustoimilaissa, kirkkolaissa ja kirkkojärjestyksessä.

Vastuullisuustyömme osa-alueet

Ympäristö

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Vähäpäästöisen/ päästöttömän energian käyttö
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Ympäristön pilaantumisen estäminen
- Vedenkäytön optimointi
- Jätteen vähentäminen ja kierrättäminen
- Omaisten, hautausmaiden kävijöiden ja muiden sidosryhmiemme ohjeistus ja kannustus ympäristöystävällisiin valintoihin

Sosiaalinen

- Omaisten tukeminen ja opastus
- Muistelemisen ja hiljentymisen paikkojen tarjoaminen sekä hautausmaiden viihtyisyydestä huolehtiminen
- Hyvän yhteistyön edistäminen sidosryhmien kanssa ja yhteisöjen osallistaminen
- Työntekijöiden hyvinvoinnista, turvallisuudesta ja osaamisen kehittymisestä sekä yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta ja moninaisuudesta huolehtiminen
- Nollatoleranssi työpaikkakiusaamiselle, syrjinnälle, häirinnälle ja muulle sopimattomalle käyttäytymiselle
- Eri kielten ja kulttuurien huomiointi ja palveluiden saavutettavuudesta huolehtiminen

Kulttuurinen ja historiallinen

- Hautausmaiden perinnön kunnioittava ylläpito
- Sankarihautojen ja muistomerkkien suojelu ja hoito
- Muistamisen kulttuurin vaaliminen ja sen jatkuvuuden turvaaminen
- Kulttuurisen moninaisuuden tukeminen

Taloudellinen kestävyys ja hyvä hallintotapa

- Hautausmaiden pitäminen hyvässä ja laadukkaassa kunnossa sekä hautauspalvelujen saatavuudesta huolehtiminen
- Läpinäkyvä ja oikeudenmukainen toiminta
- Palvelujen läpinäkyvä ja oikeudenmukainen hinnoittelu
- Talouden ja hallinnon prosessin kehittäminen vastuullisuusnäkökulmat huomioiden
- Resursseja kestävällä tavalla käyttävä ja tehokas toiminta kiertotalouden mahdollisuudet huomioiden
- Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa ja sidosryhmien osallistaminen
- Toimintaympäristömme muutosten seuraaminen ja niiden ennakointi

Kohokohtia vastuullisuustyöstämme 2024-2025

Ympäristövastuullisuus

Edistimme hautaustoimen ilmastotyötä:

- Siirryimme maalämpöön Maunulan uurnalehdon toimistorakennuksessa.
- Hankimme Honkanummelle ja Hietaniemeen kaasukäyttöiset kuorma-autot ja Malmille sähkökäyttöisen pakettiauton. Malmin/ Hietaniemen sähkökäyttöinen golf-kärry saatiin käyttöön Honkanummelle.
- Edistimme Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustavoitetta ja suunnittelimme päästövähennystoimenpiteitä vuodelle 2026.
- Otimme lisää polkupyöriä käyttöön Malmin hautausmaalla, jotta suurin osa siirtymisistä tapahtuisi päästöttömästi.
- Selvitimme vaihtoehtoja vähähiilisemmälle krematoriolle ympäristöministeriön rahoittamassa hankkeessa ja päätimme muuttaa krematorion biopohjaisella polttoaineella toimivaksi.

Edistimme kierrättämistä ja kiertotaloutta:

- Järjestimme kynttiläkeräyksen Ukrainalle. Vanhoista kynttilöistä, peltipurkeista ja pahvista valmistettiin Ukrainaan ns. juoksuhautakynttilöitä.
- Keräsimme Honkanummen hautausmaalla loppuun palamatta jääneitä kynttilöitä ja jaoimme ne yksityishenkilöille.
- Toteutimme pienkonekilpailutuksen, jossa iso osa pienkoneista vaihdettiin sähkökäyttöisiin ja vanhat koneet myytiin Kiertonetissä. Myimme yhteensä kymmeniä käytöstä poisjääneitä koneita ja laitteita Kiertonetissä – pelkästään Hietaniemellä 25 konetta.

Keväällä 2025 Helsingin seurakuntayhtymä otti käyttöön oman hiilineutraaliustiekartan vuosille 2025-2030, jonka tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat myös hautaustoimen toimintaan. Tiekartassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään rajoittamaan ilmaston lämpenemistä ja mahdollistamaan elinympäristön parempi säilyminen jälkipolville. Toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksissa ja osavuosikatsauksissa.

Malmin hautausmaan kappeliin yhteydessä oleviin 134:ään kylmiöpaikkaan uusittiin jäähdytyslaitteet ja samalla laitteissa käytössä ollut kylmäaine vaihtui ilmastoystävällisemmäksi. Uusi jäähdytysaine on hiilidioksidi, joka on lähes päästötöntä.

Kävimme syyskuussa 2025 hautaustoimesta tutustumassa sähkökrematorioihin ja sähkökrematoriuunitehtaaseen Hollannissa. Matkalla pääsimme tutustumaan myös Hollannin hautauskulttuuriin. Matka liittyi ympäristöministeriön Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelman rahoittamaan hankkeeseen. Ohjelman rahoitus tuli EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (RRF).

Kohokohtia vastuullisuustyöstämme 2024-2025

Ympäristövastuullisuus

Edistimme luonnon monimuotoisuutta hautausmailla:

- Rakensimme Honkanummelle 18 metriä pitkän lahoppuaidan ötököille ja lahottajille.
- Huolehdimme Honkanummelle asennetusta noin 60:stä linnunpöntöstä ja siilin talvimökeistä.
- Perustimme Hietaniemen hautausmaalle 415 m² uusia niittyalueita.

Hautausmaalla on mukava tunnelma. Ihana puistomainen ja monipuolinen ympäristö. Hautausmaalle voi tulla myös virkistäytymään. Metsähautausmaa on mainio paikka.

Honkanummen hautausmaalla haastatellun kommentti

Lokakuussa 2024 Honkanummen hautausmaalla järjestettiin pörräispäivä, jossa Honkanummella toimivat mehiläistarhaajat kertoivat hunajan tuotannosta ja myivät sadon hunajaa.

Vuonna 2024 päättyi i-Tree-hanke, johon Malmin hautausmaa osallistui. Hankkeessa kartoitettiin kaupunkipuiden hiilinielun suuruutta. Malmin hautausmaa on hautausmääriltään Suomen suurin hautausmaa, yhteensä 65 hehtaaria. Kaikkiaan hankkeessa mitattiin 1761 puuta, minkä pohjalta pystyttiin hautausmaan puiden kokonaismääräksi arvioimaan 9523 puuta. Hautausmaan yhteenlaskettu hiilivaraston koko oli 2312 tonnia, ja puiden vuotuinen hiilensidonta 52,64 tonnia

Kulosaaren hautausmaa voitti Green Flag Award –palkinnon ensimmäisenä Helsingissä. Green Flag Award –tunnustus annetaan hyvin ylläpidetuille ja hallinnoiduille viheralueille. Tuomarit huomioivat hautausmaan rauhallisen ympäristön, ja hautaustoimen onnistumisen Kirkon ympäristödiplomin kriteereiden noudattamisessa. GFA-toimintaa Suomessa hallinnoi Viherympäristöliitto ry yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun Rakennetun ympäristön – koulutusohjelman kanssa.

Kohokohtia vastuullisuustyöstämme 2024-2025

Sosiaalinen vastuullisuus

Kehitimme vastuullisuusosaamistamme ja jaoimme hyviä käytäntöjä:

- Kerroimme seurakuntayhtymän ympäristö- ja hiilineutraaliuustyöstä uusien työntekijöiden päivässä, ja perehdytyksen yhteydessä kerroimme kausityöntekijöille mm. kierrättämisestä.
- Henkilöstömme osallistui Helsingin seurakuntayhtymän luennolle ja verkkokurssille sateenkaari-ihmisten yhdenvertaisuuden vahvistamisesta sekä seurakuntayhtymän hiilineutraaliuskoulutukseen.
- Jatkoimme yhteistyötä ja tiedonjakamista hyvistä käytännöistä hautausmaiden kesken: Esimerkiksi Hietaniemen hautausmaalta käytiin tutustumassa Honkanummen mullantuotantoon ja jätteiden lajitteluun.

Huolehdimme henkilöstömme työhyvinvoinnista samalla ilmastovaikutuksia pienentäen:

- Hautapalveluissa otettiin käyttöön osittainen etätyömahdollisuus, mikä on helpottanut työntekijöidemme työ- ja muun elämän yhteensovittamista ja vähentänyt autoilua.
- Henkilöstömme on osallistunut suosituille patikointiretkille hautausmaiden lähimaastoissa. Tyhy-yhdyshenkilömme aktivoi työntekijöitä pyöräilykisaan.
- Työntekijämme saivat käyttöön työmatkaedun julkisella liikenteellä liikkumiseen ja työsuhtepolkupyöräedun, ja työntekijöitä kannustettiin yksityisautoilun vähentämiseen mm. tarjoamalla mahdollisuuden kaupunkipyörään.

Järjestimme tapahtumia ja vaalimme muistamisen kulttuuria:

- Järjestimme lapsille suunnatun enkeliradan Östersundomin hautausmaalla sekä Honkanummella pörräispäivän, jossa mehiläistarhaajat kertoivat tuotantoprosessista ja myivät hunajaa.
- Järjestimme Vantaan Lauhatien päiväkodin eskarilaisten vierailun ja mahdollisuuden tutustua hautausmaan työkoneisiin.

Kesällä 2025 Hietaniemen hautausmaalle toteutettiin tyhjän sylin muistopaikka, jolla keskenmenon kohdanneet, lapsensa menettäneet ja lapsettomuutta kokeneet voivat tulla hiljentymään ja muistelemaan ja järjestää tilaisuuksia. Muistopaikan toteutuksessa hyödynnettiin vanhoja hautakiviä.

Ystävät tulevat mielellään Hietaniemeen mukaan vaikka kävelylle. Niin miellyttävä tila ihmisen keskustella syviä mietteitä, ja inspiroiva kauneudessaan ja veden läheisyydessään.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Kohokohtia vastuullisuustyöstämme 2024-2025

Kulttuurinen ja historiallinen vastuullisuus

Kehitimme palveluitamme ja vaalimme sankarihautoja:

- Ylläpidimme ja päivitimme Hautahaku-palvelua, joka mahdollistaa omaisille ja muille kiinnostuneille hautojen löytämisen vaivattomammin.
- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen osalta keskityimme erityisesti jääkärihautojen luettelointiin ja niiden ylläpidon käytäntöjen yhtenäistämiseen.

On hyvä että hautausmaalla järjestetään säännöllisesti (pienimuotoisia) tapahtumia. Hautausmaat ovat todella kauniita ja niistä nauttii muunkin suin surun merkeissä. Opastetut kierrokset historiaa esille tuoden antavat perspektiiviä meidän kulttuurihistoriaan, tapoihin ja vaikkapa tabuihin liittyen.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Kulttuuriset asiat on otettu hienosti huomioon – on mahdollisuus haudata monella tavalla.

Honkanummen hautausmaalla haastatellun pohdinta

Kohokohtia vastuullisuustyöstämme 2024-2025

Taloudellinen kestävyys ja hyvä hallintotapa

Palkkasimme uusia työntekijöitä:

- Hautapalvelujen työntekijäresursseja tarkasteltiin ja hautapalveluihin perustettiin kolme uutta työntekijäresurssia. Tämä on merkittävästi parantanut hautapalvelujen työhyvinvointia ja myös huomattavasti helpottanut omaisten asiointia hautausasioissa, kun jonot ovat lyhentyneet ja asiakaspalvelijan tavoittaa nopeammin.

Kehitimme vastuullisuustyötä yhdessä:

- Osallistimme koko hautaustoimen henkilöstön ympäristöohjelman tekoon.
- Aloitimme entistä kokonaisvaltaisemman vastuullisuustyön hautaustoimessa. Vastuullisuusraportointi-projektiin osallistui henkilöstöämme, ja sidosryhmiä kuultiin kyselyn ja haastattelujen keinoin.

Hautaustoimen vastuullisuusohjelma

Hautaustoimen rooli muuttuvassa maailmassa

Hautaustoimen vastuullisuustyö kehittyy jatkuvasti muuttuvan maailman ja sidosryhmien tarpeiden mukana. Vastuullisuusohjelman painopisteet on laadittu huomioiden toimintaympäristön keskeiset muutokset. Näistä muutoksista erityisesti seuraavat ovat vaikuttaneet ohjelman sisältöön:

Uskonnollisiin yhteisöihin kuuluvien määrä ja perinteiden murros: Vaikka Helsingin väkimäärän odotetaan kasvavan myös jatkossa, kirkon jäsenmäärä on pienentynyt. Toisaalta toimintaamme liittyy yhä moninaisempia uskonnollisia yhteisöjä, kulttuureja ja kieliä. Ihmiset hakevat hengellisyyden kokemuksia, mutta usko on entistä yksityisempää, ja vanhoja perinteitä halutaan uudistaa ja muistamisen kulttuuri muuttuu. Erityisesti kirkkoon kuulumattomille hautausmaiden toiminta ja palvelut voivat olla vieraita ja etäisiä.

Maailmanlaajuiset kriisit järkyttävät ja haastavat luottamusta yhteiskuntaan ja tulevaisuuteen: Globaalit pandemiat, sodat, ilmastonmuutos ja luontokato sekä eriarvoisuuden ja köyhyyden lisääntyminen huolettavat ihmisiä. Hautaustoimen palveluilla on tärkeä rooli ihmisten tukemisessa erilaisten kriisien hetkellä. Kirkolta odotetaan yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista, esimerkkinä toimimista sekä luottamuksen ja toivon luomista huomiseen. Lisäksi kirkolta odotetaan haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten huomioimista ja heistä huolehtimista, mitä on edistettävä myös hautaustoimen palveluissa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden korostuminen: Nuorten aikuisten joukossa korostuu entistä enemmän vaatimus tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Myös hautaustoimessa tulee pyrkiä niin omien työntekijöiden kuin sidosryhmien osalta mahdollisimman tasa-arvoiseen kohteluun sekä ymmärtää yleisesti niin nuorten kuin erilaisten sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen tarpeet.

Digitalisaatio muuttaa viestintää ja palveluita: Digitalisaatio mahdollistaa monikanavaisen viestinnän ja vuorovaikutukset sekä uusien sähköisten palvelujen kehittämisen. Digitalisaatio muuttaa myös tapoja, joilla ihmiset voivat osallistua kirkon ja hautausmaiden toimintaan ja toteuttaa omaa hengellisyyttään. Parhaimmillaan sähköinen viestintä ja palvelut mahdollistavat laajasti erilaisten ihmisryhmien toimintaan mukaan ottamisen ja uudet tavat kohdata niin kirkkoon kuuluvia kuin kuulumattomia, hautausmailla ja hautaustoimen palveluissa. Kirkolta ja sen palveluilta odotetaan läpinäkyvää viestintää.

Sidosryhmiemme ajatuksia muutoksesta

Tuntuu tärkeältä käydä haudalla ja viedä kynttilä. Kun minusta aika jättää, en halua että on hauta, jota pitää hoitaa.

Honkanummen hautausmaalla haastatellun pohdinta

Hautausapojen ja tilaisuuksien personointi kiinnostaa, esimerkiksi järven rannalla ja omat kuvat käsiohjelmiin. Tilaisuuksissa asettuminen rinkiin rivien sijaan. Voisiko toimitus olla nopeammin kuoleman jälkeen?

Honkanummen hautausmaalla haastatellun pohdinta

Luonnonmukaiset, ekologisesti kestävät alueet, joilla otetaan huomioon niin kristilliset kuin muutkin uskonnolliset toiveet.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Arvostan rauhaa, hiljaisuutta ja sitä, että hautausmaat säilyvät sellaisenaan, vaalien pitkää kulttuurihistoriaa.

Malmin hautausmaalla haastatellun pohdinta

Historiallisten arvojen säilyttäminen erittäin tärkeää. Kirkko älyttömän iso osa Suomen kulttuurihistoriaa. Hautausmaan historialliset arvot on nyt hyvin huomioitu ja hoidettu.

Honkanummen hautausmaalla haastatellun pohdinta

[Tulisi] nostaa vielä vahvemmin esiin hautausmaiden merkitystä luonnon monimuotoisuuden, kulttuuri- ja paikallishistorian ja hiljentymisen paikkoina kaikille.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Hautausmaat ovat näkyvä ja pysyvä instituutio, ja niillä toteutettavat toimet ovat selkeitä signaaleja asukkaille ja organisaatioille. ... mahdollisuus nostaa esille yhteiskunnallisen ja elämäntapojen muutoksen tarvetta, samalla kun voi viestiä niistä asioista, jotka säilyvät ja pysyvät ennallaan.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Hautaustoimen vastuullisuustyön painopisteet

Vastuullisuustyömme liittyy tiiviisti kirkon vastuullisuustyötä ohjaaviin ohjeisiin ja periaatteisiin.

Seuraavilla sivuilla kuvaamme vastuullisuusohjelmamme vuosille 2026–2030: sen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.

Sosiaalisen vastuullisuuden painopisteet:

- Omaisten tukeminen ja saavutettavat palvelut
- Palkitsevaa työtä ja taloudellista vakautta

Sosiaalinen vastuu

Ympäristövastuullisuuden painopisteet:

- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- Kiertotalouden edistäminen

Ympäristö-vastuu

Taloudellis-hallinnollinen vastuu

Taloudellis-hallinnollisen vastuullisuuden painopisteet:

- Vastuulliset hankinnat ja päätöksenteko
- Taloudellinen ja tehokas toiminta

Kulttuuris-historiallinen vastuu

Kulttuuris-historiallisen vastuullisuuden painopiste:

- Hautausmaat osana kulttuurihistoriaa ja ympäröiviä yhteisöjä

Hautaustoimen vastuullisuusohjelma 2026–2030

PAINOPISTE 1: SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

Omaisten tukeminen ja saavutettavat palvelut

TOIMENPITEET

- ✓ Selkeytetään sisäisiä käytäntöjä oikeiden yhteyshenkilöiden löytämiseen liittyen (mm. perhdytyksissä)
- ✓ Toteutetaan tyytyväisyyskyselyjä asiakastyytyväisyyden selvittämiseksi ja toiminnan ja palvelujen kehittämiseksi
- ✓ Kehitetään nettisivuja erityisesti palvelukuvausten selkeys ja tiedon saavutettavuus huomioiden
- ✓ Kehitetään palvelujen saatavuutta ja digitaalisia palveluja
- ✓ Kiinnitetään huomiota monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kaikessa viestinnässä ja ohjeistuksessa
- ✓ Arvioidaan palvelujen hintoja suhteessa valtion rahoitukseen ja ulkoisten kustannusten nousuun
- ✓ Lisätään penkkien määrää hautausmailla

TAVOITTEET

1. Sujuvien palvelujen tarjoaminen
2. Palvelujen saavutettavuuden kehittäminen
3. Palvelujen turvaaminen kaikille
4. Hautausmaiden esteettömyyden kehittäminen

MITTARIT

- Hautausmaiden sisäiseen käyttöön on laadittu organisaatiokaaviot
- Kysely omaisille
- Hautausmaiden esteettömyystiedot löytyvät nettisivuilta
- Hautapalveluiden puhelun vastausaika
- Kielikursseille osallistuneiden määrä
- Nettisivujen keskeiset tiedot suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Maksutuottojen prosenttiosuus hautausmaiden kokonaiskustannuksista
- Penkkien määrä

Laatu kohtaamisissa on se lisäarvo, mitä me voimme hautausmaiden asiakkaille tarjota.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 2: SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

Palkitsevaa työtä ja taloudellista vakautta

TOIMENPITEET

- ✓ Selvitetään työntekijöiden tarpeita työn ergonomisuuden kehittämiseksi ja kehitetään käytäntöjä
- ✓ Kehitetään toimintatapoja niin, että kausityöntekijät kokevat arvostusta työssään
- ✓ Pyritään työtehtävissä sukupuolineutraalisuuteen
- ✓ Järjestetään koulutuksia myös vastuullisuuden teemoista ja kehitetään hautausmaiden välistä tiedonjakoa ja yhdessä oppimista
- ✓ Poistetaan esteitä ja tunnistetaan mahdollisuuksia erilaisten työntekijäryhmien työllistämiseksi

TAVOITTEET

1. Työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja -ergonomian kehittäminen
2. Työntekijöiden tasa-arvon kehittäminen
3. Työntekijöiden osaamisen kehittäminen
4. Vaikeasti työllistyvien työllistäminen sekä työkokeilu- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen

MITTARIT

- Työtaturmien ja läheltä piti -tilanteiden määrä
- Kausityöntekijöiden palaute kysymykseen työssä viihtymisestä
- Koulutusten määrä ja koulutuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä
- Erityisryhmiä edustavien työllistettyjen henkilöiden määrä (esim. työkokeilussa olleet)

Hautausmaan työntekijät ovat jatkuvasti tekemisissä (tai ainakin läsnä) surevien ihmisten kanssa. Toki toivon, että he saavat tarvittavaa tukea kohtaamisiin.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 3: YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen

TOIMENPITEET

- ✓ Lisätään pölyttäjäystävällisten kasvien määrää ja perustetaan mehiläistarhoja yhteistyössä tarhaajien kanssa
- ✓ Huolehditaan linnunpöntöistä
- ✓ Lisätään dynaamisia istutuksia
- ✓ Lisätään perennaistutusten osuutta kukkaistutuksissa
- ✓ Lisätään varjostavia puita ja vaalitaan vanhoja puita sekä lisätään lahopuun määrää
- ✓ Lisätään luonnontilaisia alueita
- ✓ Selvitetään mahdollisuuksia hiilinielujen määrän seurannalle
- ✓ Vähennetään nurmikon leikkuuta ja lisätään niittyjen määrää
- ✓ Hyödynnetään hautausmaiden hoitosuunnitelmaa luonnon monimuotoisuuden lisäämisessä
- ✓ Lisätään eloperäistä aineista ja syksyn lehtien silppuamista haravoimisen sijaan

TAVOITTEET

1. Kasvillisuuden ja eläimistön lajikirjon lisääminen
2. Luonnon monimuotoisuutta lisäävien hoitotapojen käyttöönotto
3. Maaperän hyvinvoinnista huolehtiminen

MITTARIT

- Mehiläistarhojen määrä/ hautausmaa
- Linnunpönttöjen määrä/ niiden huollon määrä
- Dynaamisten istutusten määrä (m²)
- Lahopuun määrä (m³/lukumäärä)
- Luonnontilaisen ympäristön määrä (m²)
- Niittyjen määrä (m²)
- Uudet yleisten alueiden istutukset on suunniteltu luonnon monimuotoisuus huomioiden
- Kompostoinnin määrä (m³)

Hautausmaat ovat mielettömiä luontoalueita kaupungin keskellä. Niistä voisi tehdä vielä monimuotoisempia.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 4: YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS

Kiertotalouden edistäminen

TOIMENPITEET

- ✓ Kehitetään jätteiden lajittelua omassa toiminnassa
- ✓ Tunnistetaan uusia käyttömahdollisuuksia vanhoille hautakiville
- ✓ Hyödynnetään käytetyn tavaran myyntikanavaa (Kiertonet) kaikilla hautausmailla ja myydään käytöstä poistuvat työkoneet ja -laitteet
- ✓ Kehitetään omaan mullantuotantoon liittyviä käytäntöjä hautausmaiden kesken
- ✓ Lisätään hautausmailla ohjeistusta jätteen määrän vähentämiseksi ja kierrättämisen lisäämiseksi ja ohjeistetaan omaisia erityisesti ympäristöystävällisistä ja kierrätettävistä haudalle vietävistä muistamisista, erityisesti kynttilöitä koskien

TAVOITTEET

1. Jätteen vähentäminen ja lajitellun jätteen määrän lisääminen
2. Olemassa olevien, uudelleen käytettävien materiaalien hyödyntäminen
3. Hautausmaiden kävijöiden osaamisen lisääminen ja viestinnän lisääminen kiertotalouden merkityksestä

MITTARIT

- Sekajätteen määrä (massan/ jäteastioiden tyhjennysten määrän mukaan)
- Muovijätteen ja muun lajitellun jätteen määrä (massan/ jäteastioiden tyhjennysten määrän mukaan)
- Kiertonetin vuosimyynti

Hautausmaan käyttäjien ohjaaminen kestäviin toimintatapoihin mm. muistamisessa (jätteen vähentäminen) vahvalla ja näkyvällä, mutta positiivisella viestinnällä.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 5: KULTTUURIS-HISTORIALLINEN VASTUULLISUUS

Hautausmaat osana kulttuuri-historiaa ja ympäröiviä yhteisöjä

TOIMENPITEET

- ✓ Kerätään palautetta ja kuullaan sidosryhmiä
- ✓ Kartoitetaan uudenlaisten hautausmaa-alueiden kehittämisen tarvetta
- ✓ Huomioidaan hautausmaiden päätöksenteossa vaikutukset hautaamisen ja muistamisen kulttuuriin
- ✓ Määritellään hautausmaiden profiilit ja kehitetään tapahtumia ja yhteisöllistä toimintaa kullekin hautausmaalle sopivalla tavalla
- ✓ Lisätään yhteisöjen ja sidosryhmien osallisuutta hautausmaiden toimintaan
- ✓ Kehitetään sähköisiä palveluita, joilla hauta- ym. tieto on helposti saatavilla kiinnostuneille omaisille, tutkijoille ja muille tahoille
- ✓ Hyödynnetään sosiaalista mediaa tehokkaammin palveluista ja tapahtumista sekä vastuullisuustyöstä kertomiseen
- ✓ Ohjataan ja kannustetaan hautausmaiden kävijöitä ympäristöystävällisiin valintoihin sekä viestitään hautausmaiden vastuullisuusteoista

TAVOITTEET

1. Hautaamisen ja muistamisen kulttuurin vaaliminen omaisten muuttuvia toiveita kuunnellen
2. Hautausmaiden tapahtumien kehittäminen hautausmaiden ominaispiirteet huomioiden
3. Hautausmaiden tunnettuuden lisääminen hiljentymisen ja toisaalta luonnosta nauttimisen paikkoina
4. Hautausmaiden kulttuurihistorian vaaliminen
5. Ympäristöystävällisen esimerkin näyttäminen ja opastaminen sekä hautausmaiden laajasta vastuullisuustyöstä viestiminen

MITTARIT

- Kyselyt sidosryhmille
- Kunkin hautausmaan profiiliin sopivan yhteisöllisen toiminnan määrä
- Somepostausten ja verkkosivuviestinnän määrä

...olisi hienoa kuulla historiallisesta jatkumosta: hautaamiseen liittyvien tapojen historiasta ja mahdollisesta tulevaisuudesta.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Paikallisten tarinoiden ja muistitiedon tallentaminen – esimerkiksi ikäihmisten muistoja hautausmaan historiasta, julkaistuna verkossa tai näyttelynä.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 6: TALOUDELLIS-HALLINNOLLINEN VASTUULLISUUS

Vastuulliset hankinnat ja päätöksenteko

TOIMENPITEET

- ✓ Toteutetaan tyytyväisyyskyselyjä asiakastyytyväisyyden selvittämiseksi ja päätöksenteon kehittämiseksi
- ✓ Kehitetään vastuullisten hankintojen osaamista ja otetaan kilpailutuksiin mukaan vastuullisuuskriteereitä
- ✓ Tarjotaan kasvisruokaa hautausmaiden tapahtumissa
- ✓ Toteutetaan hiilineutraaliustiekartan mukaisia ilmastopäästöjä vähentäviä toimenpiteitä
- ✓ Kehitetään hautaustoimen vastuullisuustyön johtamista mm. määrittelemällä vastuullisuustyön vastuut, tehtävät ja tiedonkeruun menetelmät
- ✓ Kehitetään vastuullisuusraportoinnin käytäntöjä muut raportointitavoitteet huomioiden

TAVOITTEET

1. **Läpinäkyvä ja yhdenvertainen päätöksenteko**
2. **Eettisyyden ja vastuullisuuden näkökulmien huomioiminen hankinnoissa**
3. **Hankinnoista aiheutuvan ympäristökuormituksen ja ilmastopäästöjen vähentäminen**
4. **Vastuullisuustyön johtamisen kokonaisvaltainen kehittäminen**

MITTARIT

- Kyselyt asiakkaille
- Hankintaosaamisen kouluttaminen (henkilöiden määrä)
- Hankintojen, joissa vastuullisuuskriteereitä sovellettu, osuus hankinnoista sekä saatujen tarjousten määrä
- Krematoriossa on käytössä savukaasujen puhdistus- ja lämmöntalteenottolaitteisto sekä biopolttoaine
- Kasvisruoan osuus tapahtumissa
- Vastuullisuustyön vastuut ja raportoinnin käytännöt on sovittu

Läpinäkyvä viestintä päätöksistä ja taloudesta, kuten vuosittaiset katsaukset seurakunnan sivuilla helposti ymmärrettävässä muodossa.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

PAINOPISTE 7: TALOUDELLIS-HALLINNOLLINEN VASTUULLISUUS

Taloudellinen ja tehokas toiminta

TOIMENPITEET

- ✓ Vähennetään energiankäyttöä ja arvioidaan mahdollisuuksia oman energiantuotannon lisäämiseen
- ✓ Siirrytään uusiutuviin polttoaineisiin ja uusiutuvia energialähteitä käyttäviin koneisiin ja laitteisiin
- ✓ Selvitetään seurannan mahdollisuuksia hautustoimen omaisuuteen ja omaisuuden määrä- ja kuntotietoon liittyen
- ✓ Kehitetään koneiden ja laitteiden käytön ja huollon seurannan järjestelmää ja laaditaan kunnossapidon suunnitelma
- ✓ Selvitetään mahdollisuuksia hulevesien hyödyntämisestä hautausmailla kasteluvetenä

TAVOITTEET

1. **Tehokkaan, resursseja säästävän toiminnan ja kiertotalouden edistäminen**
2. **Hautausmaiden kunnossapidon suunnittelu pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti**
3. **Hautausmaiden vedenkäytön optimointi**

MITTARIT

- Ostetun energian määrä
- Uusiutuvia polttoaineita/ energiaa hyödyntävien koneiden ja laitteiden määrä/ osuus
- Omaisuuden ja koneiden ja laitteiden määrä- ja kuntotiedon seuranta on selvitetty
- Kunnossapidon suunnitelma on laadittu
- Koneiden ja laitteiden käyttötunnit
- Käytetyn veden määrä (l/vuodessa)
- Vedenkäytön vähentämistä on kokeiltu testikorttelissa

...voitaisiin kehittää pitkäjänteistä, kustannustehokasta kunnossapitoa ja vastuullisuustyön raportointia, jotta toiminnan vaikutuksia voitaisiin seurata ja kehittää suunnitelmallisesti.

Vastuullisuuskyselyn vastaus

Vastuullisuustyön johtaminen

Hautaustoimen vastuullisuustyötä ja sen johtamista tullaan kehittämään tulevina vuosina vastuullisuusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että vastuullisuusohjelman painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet ovat luonnollinen osa kaikkia hautaustoimen toimintoja, rooleja ja tehtäviä.

Vuonna 2026 hautaustoimen vastuullisuusraportoinnin kokonaisuutta ja sen kehittämistä johtaa hautaustoimen päällikkö yhdessä hautaustoimen johtoryhmän kanssa. Raportoitavien tietojen keräämisestä ja koonnista raportointia varten vastaavat erityisesti hautaustoimen johtoryhmä yhteistyössä hautausmaiden esihenkilöiden ja työnjohtajien sekä hautausmaiden ympäristövastaavien kanssa.

Lähteet

- Helsingin seurakuntayhtymä. 2024. Kirkko Helsingissä –strategia (2024-2027). Saatavissa: <https://www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/kirkkohelsingissa-strategia>
- Helsingin seurakuntayhtymä. 2025. Hiilineutraaliustiekartta tukee Helsingin seurakuntien ympäristötyötä (7.3.2025). Saatavissa: <https://www.helsinginseurakunnat.fi/uutiset/hiilineutraaliustiekarttatukeehelsinginseurakuntienymparistotyota>
- Helsingin seurakuntayhtymä. 2025. Malmin hautausmaan kappelin vainajakylmiöiden tekniikka uusitaan (10.9.2025). Saatavissa: <https://helsinginseurakunnat.fi/uutiset/malminhautausmaankappelinvainajakylmioiden tekniikkauusitaan>
- Mänttari, M. & Tuhkanen, E.-M. 2024. Kaupunkipuiden ekosysteemipalveluiden arvo. i-Tree –hanke Suomessa – loppuraportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 47/2024. Luke. Saatavissa: <https://jukuri.luke.fi/server/api/core/bitstreams/c0c178b4-5654-4a4b-9c82-fee480016b95/content>
- Pajuriutta, S. 2025. Kaksi keskenmenoa kokenut Laura Levänen pitää uutta tyhjän sylin muistopaikkaa tärkeänä – suunnitteluvaiheessa arkkitehdille tuli pala kurkkuun (12.9.2025). Kirkko ja kaupunki. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kaksi-keskenmenoa-kokenut-laura-levanen-pitaa-uutta-tyhjan-sylin-muistopaikkaa-tarkeana-suunnitteluvaiheessa-arkkitehdille-tuli-pala-kurkkuun>
- Salomäki, H., Ketola, K., Komulainen, J., Salminen, V.-M. & Sohlberg, J. 2024. Kirkko epävarmuuksien ajassa – Suomen evalinkelis-luterilainen kirkko 2020-2023. Suomen ev.-lut. kirkon tutkimusjulkaisuja 147. Kirkon tutkimus ja koulutus. Saatavilla: <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4419/viewmode=infoview>
- Suomen ev.lut. kirkko. 2025. Seurakuntien tunnettuus- ja mielikuvakysely 2025. Kirkon tutkimus ja koulutus.
- Viherympäristöliitto ry. Mikä on Green Flag Award? Saatavissa: <https://www.vyl.fi/green-flag-award/mika-on-green-flag-award/>

Hautaustoimen vastuullisuusraportti laadittiin syksyllä 2025. Työhön osallistui ja sen toteutusta ohjasi ohjausryhmä, johon kuului Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaiden aluepuutarhureita, hautaustoimen ja kiinteistötoimen asiantuntijoita ja johtoa sekä edustajat Suomen Hautaustoiminnan Keskusliitto ry:stä ja Vantaan seurakuntayhtymästä. Työssä kuultiin laajasti hautaustoimen sidosryhmiä toteuttamalla hautausmaiden henkilöstön työpaja ja 128 henkilöä tavoittanut sidosryhmäkysely sekä haastattelemalla 15 hautausmaiden kävijää Honkanummen ja Malmin hautausmailla ja seurakuntayhtymän ylipuutarhuria. Hautausmaiden työntekijät osallistuivat myös kommentoimalla raporttia.

Kiitos kaikille vastuullisuusraportin toteuttamiseen osallistuneille!

Toteutimme vastuullisuusraportin yhteistyössä Sitowisen Vastuullisuus- ja ilmastopalveluiden kanssa.

Yhteystiedot:

Teemu Kylmäkoski
Helsingin seurakuntayhtymän
hautaustoimen päällikkö
teemu.kylmakoski@evl.fi

Elina Hienonen
Helsingin seurakuntayhtymän
ympäristöasiantuntija
elina.hienonen@evl.fi

**Kiitos, kun tutustuit
vastuullisuustyöhömmme!**